

CASTELANISMOS E DESVIACIÓNS DA NORMA CULTA

CASTELANISMOS

Son as interferencias lingüísticas, innecesarias, do castelán na lingua galega.

a) Castellanismos ortográficos

*abogado *armonía *ademáis

B) Castellanismos léxicos

- i) Maior uso do termo castelán en termos sinónimos: *levantar/erguer, lágrima/bágoa...*
- ii) Restricción de significado nos termos galegos: *vasoira/*escoba, billa/*grifo...*
- iii) Substitución total pola forma castelá: **carretera, *acera, *pasillo, *parexa, *lexos...*

c) Castellanismos morfosintácticos

- i. Xénero dos substantivos
- ii. Colocación errónea do pronomes
- iii. Confusión entre te/che
- iv. Verbos: conjugación verbal e uso de formas compostas
- v. etc.

d) Castellanismos fónicos

- i. Non distinción das 7 vogais
- ii. Non palatalización (x)
- iii. Confusión entre n velar e n alveolar

VULGARISMOS

Son deformacións fonéticas de palabras que se producen no rexistro coloquial e informal da lingua. Transmítense por aprendizaxe espontánea.

a) Alteracións no vocalismo

- i) Fenómenos de **adición**
- Prótese: suma dunha vogal, normalmente a-, ao inicio dunha palabra.
*arradio *adivertirse
 - Epéntese: introdución dunha vogal no interior dunha palabra ou entre o artigo “a” e un substantivo que comeza por esa mesma vogal.
*ceio *aldeia *a ialma
 - Paragoxe: adición dunha vogal (-e) ao final dunha palabra.
*mullere *mare *falare
- i. Fenómenos de **supresión**
- Aférese: supresión dunha vogal ao inicio de palabra.
*inda *zucré *partar

Tema 2. Historia da normativización: a construción da variedade estándar. Interferencias e desviacións da norma.

- Síncopa: supresión dunha vogal no interior de palabra.
*pra *esprito *difrente *vran *grandismo
- Apócope: supresión da vogal ou sílaba final.
*tranquilidá *clas *libertá

b) **Alteracións no timbre das vogais**

- i) Disimilación, modificar a articulación de [un son] para **diferencialo** doutro semellante que se encontra en contacto ou a pouca distancia.
*delor *marmurar *sagredo *teléfano
- i) Labialización [de -e-] normalmente é un cambio dun e por un o ou a.
*mamoria *romate *formento *númaro
- i) Asimilación: modificar a articulación de [un son] para **asemellalo** ou igualalo a outro diferente que se encontra en contacto con el ou a pouca distancia.
*torrón *Curuña *dazaseis
- i) Harmonización de -e- e -o- ante -i- -u-
*bunito *fuciño *vindimar *pidir

c) **Alteracións no consonantismo**

- i) Metátase de fonemas consonánticos (cambio de posición).
*probe *cocreta *nónima *cadavre
- i) Vocalización de grupos cultos.
*ouservar *direito *aspeuto
- i) Pronuncia interdental do grupo culto -ct-.
*práztica *impazto *viztoria
- i) Redución de grupos consonánticos.
*coluna *correto
- i) Rotacismo: consiste na realización como /r/ dun /s/ implosivo seguido de consoante sonora ou fricativa.
*derde *lerma *grandirmo *or nenos

ARCAÍSMOS

Elemento lingüístico que está en desuso ou anticuado nun momento determinado nunha lingua. Pertencen ao rexistro culto e adoitan substituír palabras próximas ao castelán.

ren, conquistar, vegada, tíduo...

HIPERGALEGUISMOS OU HIPERENXEBRISMOS

Formas creadas artificialmente e usadas no rexistro culto, preferentemente, no século XX. Créanse modificando palabras próximas ao castelán, aplicándolles analoxías na evolución patrimonial das voces galegas. O obxectivo é diferenciarse do castelán.

**ambiente *zoa *fror *sinceiro *oficiña*